YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

Päiväys Datum	Dnro Dnr
20.2.2012	YM 15/04/2012

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite
Hänvisning Kirjeenne 6.2.2012, Dnro 931/13/2011

Asia
Ärende LAUSUNTO POIKKEUSLUVIN TAPAHTUVAA SUDEN METSÄSTYSTÄ KOSKEVASTA ASETUSLUONNOKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on valmistellut asetusluonnoksen, jolla on tarkoitus kumota asetus (939/2011) poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2011-2012. Kumottavaksi esitetyn asetuksen perusteella saaliiksi saatujen susien määrä sai olla enintään 20 yksilöä. Esitetyn asetusluonnoksen mukaan poikkeusluvalla metsästettävien susien määrä olisi 18 ja se koskisi poronhoitoaluetta. Asetusluonnos tarkoittaisi, että kuluvana metsästysvuotena voitaisiin myöntää luvat 38 suden metsästämiselle. Asetuksen muutosta perustellaan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tuottamalla uudella tiedolla susien määrästä sekä erityisen merkittävien porovahinkojen vähentämistarpeella. Asetusluonnos on tarkoitus saada voimaan mahdollisimman nopeasti.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen 16.1.2012 antaman selvityksen mukaan Suomessa olisi 150-165 sutta, joista poronhoitoalueella olisi 20-25 yksilöä. Vuonna 2011 susia arvioitiin olevan 135-145 yksilöä. Tuolloin niitä arvioitiin olevan poronhoitoalueella 20-25, mutta nyt RKTL toteaa, että susien määrään vaikuttaa Venäjältä ja alueen eteläpuolelta saapuvien yksilöiden määrä. RKTL toteaa, että koska susia on vähän, samansuuruinen susisaalis voi johtaa toisistaan suuresti poikkeaviin kehityssuuntiin susien määrässä. Poiston vaikutus riippuu saaliiksi päätyvien susien iästä, sukupuolesta ja asemasta laumassa. Yksinään liikkuvien susien osuus susikannasta on noin 15 %. Susikannan on arvioitu vähentymättä kestävän 30 % vuotuisen poistuman.

Ympäristöministeriö on sitoutunut Suomen susikannan hoitosuunnitelman tavoitteisiin. Niiden mukaan tavoitteena ei ole lisätä poronhoitoalueen susikantaa. Tarkoituksena on turvata susien liikkuminen Skandinavian ja Venäjän välillä. Toimenpiteitä ovat susikannan seuranta, ajantasaisen tiedotuksen lisääminen ja vahinkojen ennalta estäminen sekä yhteistyön tiivistäminen.

Kuluvana metsästyskautena poronhoitoalueella on jo ammuttu 16 sutta. Asetusluonnoksen mukainen 18 yksilön lisäys kokonaismäärään saattaa merkitä poronhoitoalueella olevan susikannan osan pienentymistä arvioidusta 20-25 yksilöstä, vaikkakin susia tulee alueelle etelästä ja Venäjältä. Myös susien liikkuminen Venäjältä Skandinaviaan saattaa estyä.

Susien aiheuttamat vahingot keskittyvät erityisesti poronhoitoalueen kaakkois- ja itäosiin. Yksinään liikkuvien susien poistaminen tai laumojen pienentäminen tällä alueella vaikuttaa tietenkin vahinkoja vähentävästi. Susien metsästyksen lisääminen vaatisi kuitenkin entistä tehostuneempaa seurantaa. Ympäristöministeriö ei pidä yksiselitteisen selvänä asetusluonnoksen perusteluissa esitettyä näkemystä, että susikannan vähentäminen ei toteutuessaan merkitsisi suden suotuisan suojelutason saavuttamisen vaarantumista. Tältä osin asiaa pitäisi selvittää tarkemmin RKTL:n tietojen ja suotuisan suojelutason määritelmien mukaisesti, jotta ei syntyisi EU:n yhteisölainsäädännön kannalta ongelmallista kannan heikkenevää kehitystä.

Vahinkojen ennaltaehkäisemistä olisi syytä selvittää RKTL:n aineistojen perusteella. Tulisi selvittää voidaanko susien saalistustapaa ohjata metsästyksen kohdentamisella ja ajoituksella vahinkojen vähentämiseksi. Selvitystä tarvitaan kysymykseen, saako aktiivinen metsästys ja tapettujen porojen etsintä sudet liikkumaan jatkuvasti ja pyydystämään lukumääräisesti enemmän saaliseläimiä siihen nähden, että ne voisivat käyttää tappamansa saaliseläimen loppuun. Metsästyksellä ja petojen tappamien porojen etsinnällä ei pitäisi hajottaa laumoja tai estää niiden syntymistä. Lauma, samoin kuin yksin liikkuvat sudet käyttävät saaliinsa tarkasti, mutta häirittyinä ne jättävät sen ja ryhtyvät pyydystämään uutta saalista. Ihmisen aiheuttama häiriö voi siten lisätä vahinkojen määrää.

Ongelmana voi olla myös vaikeus kohdistaa metsästys juuri niihin susiyksilöihin, jotka ovat aiheuttaneet erityisen paljon vahinkoja. Lupia myönnettäessä olisi tähän seikkaan kiinnitettävä entistä tarkempaa huomiota. Luvat tulisi käyttää erityisesti vahinkoa tuottavien susiyksilöiden poistamiseen. Täsmällinen poisto voi olla tehokas keino vähentää vahinkoja ja toisaalta lupia voisi näin säästää koko metsästyskauden tarpeisiin.

Tarvetta susien metsästyslupien lisäämiseen aiheuttaa petojen aiheuttamien porovahinkojen korvaamiseen varattujen määrärahojen riittämättömyys. Tyytymättömyys korvauksiin heijastuu vaatimuksina susien vähentämiseksi. Ympäristöministeriön mielestä korvauksiin varattua määrärahaa pitää voida lisätä joustavasti vastaamaan petojen määrän ja niiden aiheuttamien vahinkojen vaihtelua.

Ympäristöministeriö suhtautuu kielteisesti siihen, että kasvaneiden vahinkojen ja niiden mukaisten korvausmäärärahojen riittämättömyys ratkaistaisiin yksinomaan asetusluonnoksen mukaisesti lisäämällä susien metsästystä poronhoitoalueella. Ratkaisu olisi hätiköity, koska kaikki sen perustelut eivät ole kestäviä, eivätkä seuraukset susikannan hoidon kannalta ole ennustettavissa. Pyrkimys poronhoidon edellytysten säilymiseen on hyväksyttävä, mutta kysymys on kokonaisuudesta, jonka osia ovat poronhoidossa noudatettavat käytännöt, määrärahojen riittävyys korvauksiin, korvausjärjestelmä ja petojen tappamien porojen etsinnästä porotaloudelle aiheuttamat lisäkustannukset. Toiselta puolen on EU:n yhteisölainsäädännön mukaisesti turvattava suden suotuisa suojelutaso. Tarvitaan kokonaisvaltainen ratkaisu, jonka etsiminen on syytä aloittaa mahdollisimman pian.

Luonnonsuojelujohtaja Ilkka Heikkinen

Ylitarkastaja Matti Osara